

Tidningen

Hemvärvnet

NATIONELLA
SKYDDSSTYRKORNA

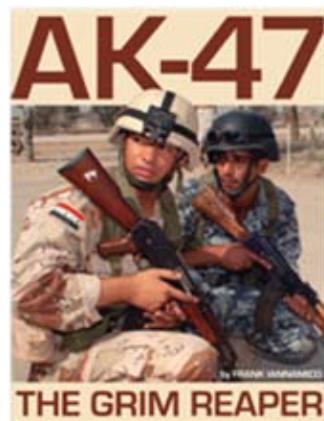
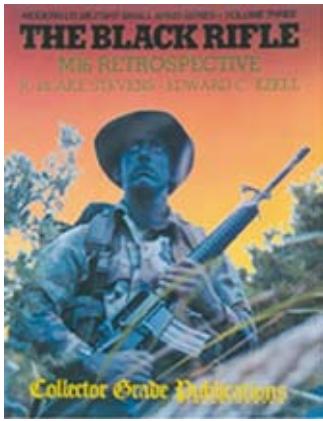
#5-2010

Gutarna granskas
Skydd av S:t Anna
Rätt dynamik

Dödliga utsläpp

Våra nya CBRN-plutoner
verkar både i krig och fred

En perfekt julklapp för alla vapenintresserade!

Vi har böckerna för alla vapenintresserade! Dels våra egenproducerade storsäljare "Utvecklingen av automatkarbinen och dess tillbehör" och "Ett skott – En träff", men vi importrar även mer än 30 böcker som gör djupdykningar i specifika vapen som t.ex. M16 (The Black Rifle: 416 sidor, 441 bilder, pris: 595:-) och AK-47 (868 sidor och massor av bilder, pris: 695:-) Kolla vår hemsida för mer information! I "Utvecklingen av automatkarbinen och dess tillbehör" kan du läsa allt om utvecklingen från förra sekelskiftet fram till dagens automatkarbiner inklusive många tillbehör som dag- och nattsikten, vapenlampor, laserpekare, granattillsatser, ljuddämpare, mm samt vapenteknik. Författaren Per Arvidsson är teknisk expert vid Försvarets Materielverk. Pris 295:-. Du kan beställa den direkt från oss. Betalar du in 295:- till PG 295150-7 (ange "ak", samt namn och adress), så bjuder vi på portot, annars sker leverans mot postförsedd. Samma beställningsförfarande gäller "Ett skott –En träff", samma pris, men då anger du istället "1sk", samt namn och adress. God Jul!

www.milpress.se

Tel/fax: 08-798 4642

Adress: Muskotgränd 3, 135 36 Tyresö

KÅSA • BESTICK • GUMMISTÖVLAN 90 • TÄLTLYKTA • FÄLTSPADE • GRÄVSPADE • VÄRMEJACKA 90 • VÄRMEBYXA 90 • RYGGSÄCKAR • MASKERINGSNÄT • TELEFONVÄXEL • SNÖSKYFFEL • FÖRBANDSVÄSKOR • VATTENDUNKAR

KOKÄRRL • BYKA BDU • PULKA • HANDSKAR • LINNE • DOG TAG • VANTAR

Militära fordon samt utrustning

M 59 SKJORTA
Stl 37-49
FRÅN 45 kr

M 90 STÖVEL
275 kr

FODRAD KÄNGA
690 kr

DAMASK/GAITORS
390 kr

BÄRSELE
1495 kr

NU HAR VI ÄVEN KNIVAR
FRÅN BUCK MED 25 ARS GARANTI.

BUCK KNIVES

Active Life Equipment

Kundtjänst växel 08.00-17.00,
Öppettider Butik: ca 12.00-18.00, fr 12.00-18.00
samst lör 10.00-14.00, övrig tid telefonkontakt.
Kvarngatan 10, Slutarp / Falköping,
Tel: 0515-33399, Fax: 0515 - 333 90,
info@surplus.se
Ring före besök

www.surplus.se

KÅSA • BESTICK • GUMMISTÖVLAN 90 • TÄLTLYKTA • FÄLTSPADE • GRÄVSPADE • VÄRMEJACKA 90 • VÄRMEBYXA 90 • RYGGSÄCKAR • MASKERINGSNÄT • TELEFONVÄXEL • SNÖSKYFFEL • FÖRBANDSVÄSKOR • VATTENDUNKAR

Alla i Hemvänet är med frivilligt. Personalen över mellan 4 och 13 dagar per år beroende på befattning. Uppfyller du ditt avtal får du minst 3500 kronor per år. Du kan gå ur när du vill.

Hemvänetts viktigaste uppgifter är att bevakा, skydda, ytövervaka samt stödja samhället vid fred, kris och krig.

Hemvärförbanden ska med mycket kort varsel kunna sättas in över hela landets yta. Med huvudelen inom 24 timmar efter order och med tillfälligt sammansatta enheter inom 6 timmar.

2014 ska det finnas 40 bataljoner med cirka 22 000 hemvärnssoldater, varav cirka 17 000 ingår i de nationella skyddsstyrkorna.

Alla soldater tillhör någon av de 22 utbildningsgrupperna som finns utspridda över hela landet. Utbildningsgrupperna är ansvariga för övningar och utbildning.

Vill du gå med?
Gå in på hemvarnet.se eller soldat.nu. Personer som inte gjort värnplikt kan bli specialister eller gå tremånadersutbildningen GSU-Hv.

hemvarnet.se

Att kunna gå i takt

När jag skriver detta lyser höst-solen på frostnupna fält. Många av er har under hösten övat under den gamla klassiska KFÖ-månaden september. Nu återstår ett fätal hemvärs-KFÖ:er och av vad jag själv och mina medarbetare sett förefaller de allra flesta ha kommit in väl i detta system.

Vi kan så här långt känna oss nöjda med det första steget. Men en marsch består av flera steg och kravet att kunna gå i takt. Det innebär att det fortfarande finns en hel del att arbeta med när det gäller att få ännu bättre övningsinnehåll, bättre "flyt" och det ofta ofta kravet på bra övning för alla i förbandet. Det är dessutom viktigt att all övningsverksamhet är anpassad till den befintliga utbildningsståndpunkten och behovet av att känna att man har lyckats i sin utbildning och stegningsföljd.

VI MÅSTE DOCK komma ihåg att vårt utbildningssystem också är nytt, eller i alla fall nygammalt, för alla oss som ansvarar för att ge en kvalitativt bra utbildning. Det innebär att erfarenheter vinns och implementeras kontinuerligt. Din roll som hemvärnssoldat är av största betydelse i de direkta utvärderingarna och genom vårt eget medinflytandessystem.

Jag upplever att avtalstecknandet av de nya avtalen har gått bra, till och med lite över förväntan. Det har, som jag ser det stor betydelse hur den som är personalledande chef har agerat. Jag har sett många goda exempel där man som en självklar sak talat personligen med alla soldater i kompani och plutoner och beskrivit förutsättningar för det framtidiga hemvärvsengagemanget.

Jag vill än en gång understryka att det finns en plats för alla i vårt reformerade hemvärv. Däremot kanske det inte finns i just den befattning som du hade tidigare eftersom vi ju framför allt

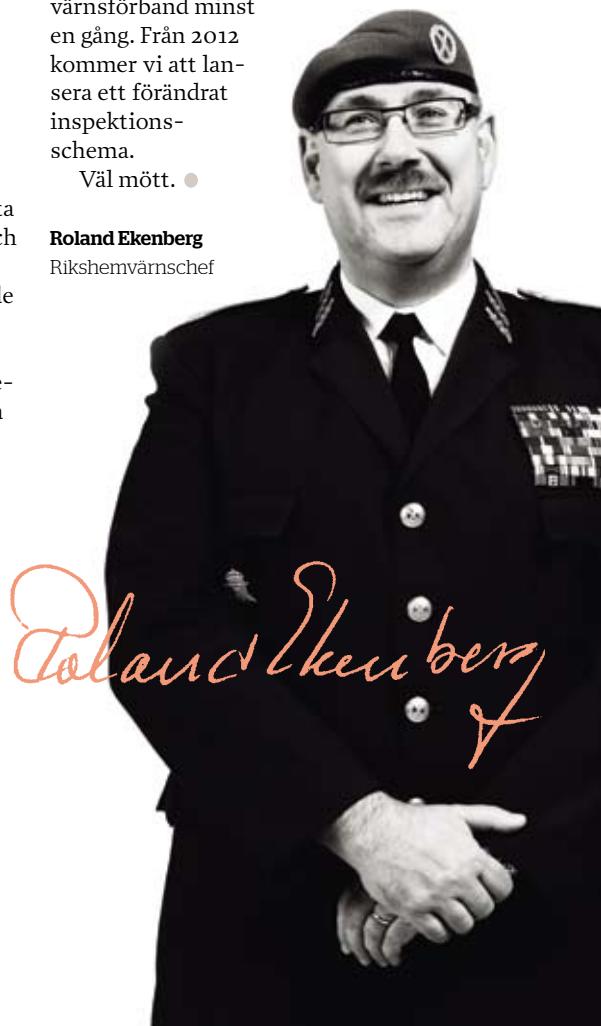
omstrukturera i ledningsorganisationen för att få mer "livskraftiga" bataljons- och kompanienheter. Detta gäller också alla som i dag är förare, signalister och har andra specialbefattningar, ni behövs allihop ni också och mer därtill liksom soldaterna

NYLIGEN HADE rikshemvärnsrådet sitt höstmöte. Rådet har nu startat upp förberedelserna inför tinget 2011. Tinget har mycket stor betydelse eftersom det är den direkta möjligheten för alla hemvärnssoldater, genom motionsarbete och diskussioner, att påverka utvecklingen av hemvärvssystemet. Engagera dig redan nu.

Jag kommer i november månad att genomföra en inspektion av hemvänet i Skåne, vilket jag ser fram emot, inte minst därför att jag då kommer att ha inspekterat samtliga hemvärförband minst en gång. Från 2012 kommer vi att lansera ett förändrat inspekitions-schema.

Väl mött. ●

Roland Ekenberg
Rikshemvärvschef

På agendan:

V.47 Inspektion i Skåne

Lycka är att träffa rätt

En av fördelarna med att vara chefredaktör är att man får se allt det nya som är på väg ut till förbanden, nackdelen är att man vet vad man går miste om. Det nya skjutreglementet är ett bra exempel. Vi har skrivit om det i tidningen flera gånger och de flesta av er har redan lärt er svanya med ryggen och sätta kolven i bröstet, även om det är något av en utmaning att ändra på ett inlärt beteende.

Eftersom jag tillhört det som nu benämns bevakningskompani har "nymodigheterna" siprit ner rätt långsamt. I slutet av september fick jag för första gången stå på tio meters håll och försöka träffa tavlan med öppna ögon. Jag gick därifrån med ett leende på läpparna. Om man bara ligger och skjuter enstaka skott på hundra meter är det inte konstigt att skjutintresset avtar.

Hade jag dessutom fått skjuta med den kortare kolven hade lyckan varit total. Men kolven hade inte kommit till regementets förråd, trots alla försäkringar från FMV.

Men jag får ändå räkna mig som lyckligt lottad eftersom jag hunnit hämta ut en stridsväst innan man slutade dela ut dem. Man vet inte riktigt vad man ska säga när de nyrekryterade tjugoåriga soldaterna får stridsbältet. Om ni läser materielgranskningen i förra numret kan ni lista ut vilken del av landet jag bor i ...

DE SEX DAGAR jag gjorde min befattnings-KFO var både frustrerande och roliga. Frustrerande för att

jag fick en mycket begränsad befattningsutbildning. Roligt eftersom jag var ute och sköt med soldaterna de sista två dagarna. Hög tempo, blandade övningar i ett stationssystem och mestadels duktiga instruktörer. Det samlade intycket blir därför positivt, som befäl är man dum nog att komma till nästa övning ändå och det är soldaterna och gruppcheferna man ska lägga krutet på.

Men vi hade i alla fall tur med vädret, och kamratskapen kan man inte klaga på.

EN AV TIDNINGENS tidigare medarbetare avled tyvärr under oktober. Tecknaren Alf Lannerbäck, känd genom bland annat Soldaten i Fält, har med sin penna haft en stort inflytande på generationer av värnpliktiga. ●

Therese Åkerstedt

Chefredaktör

! Vad tycker du om tidningen? Mejla oss:
red@tidningenhemvarnet.se

TIDNINGEN
HEMVÄRNET
#5 NOV 2010
ÅRGÅNG 70

Besöksadress:
Banérgatan 62, Stockholm

Postadress:

Tidningen Hemvärvnet

107 85 Stockholm

Telefon 08-788 75 00

Fax 08-66457 90

Chefredaktör
och ansvarig utgivare:

Therese Åkerstedt
08-788 97 38

red@tidningenhemvarnet.se

Stf ansvarig utgivare:

Lars Brink

Redaktionsassistent:

Vakan

Korrektur:

Daniel von Sydow

Grafisk form och layout:

Oktavilla

Prenumeration:

Helår/6 nummer: 100 kr

Plusgiro: 456 177-5

Utländsprenumeration: 200 kr

Alla som är aktiva i hemvärvnet får tidningen. Står det fel adress, har tidningen uteblivit eller är det andra felaktigheter så kontakta din utbildningsgrupp (hemvarnet.se). Glöm inte att anmälta flytt till Skatteverkets folkbokföring.

Vill du prenumerera på tidningen så kontakta redaktionen.

Annonsbokning:

Searchfactory
Fredrik Karlsson
08-505 73 874
fredrik.karlsson
@searchfactory.se

TS-kontrollerad upplaga 2009:

30 700 exemplar

Tryck:
Sörmlands
Grafiska AB

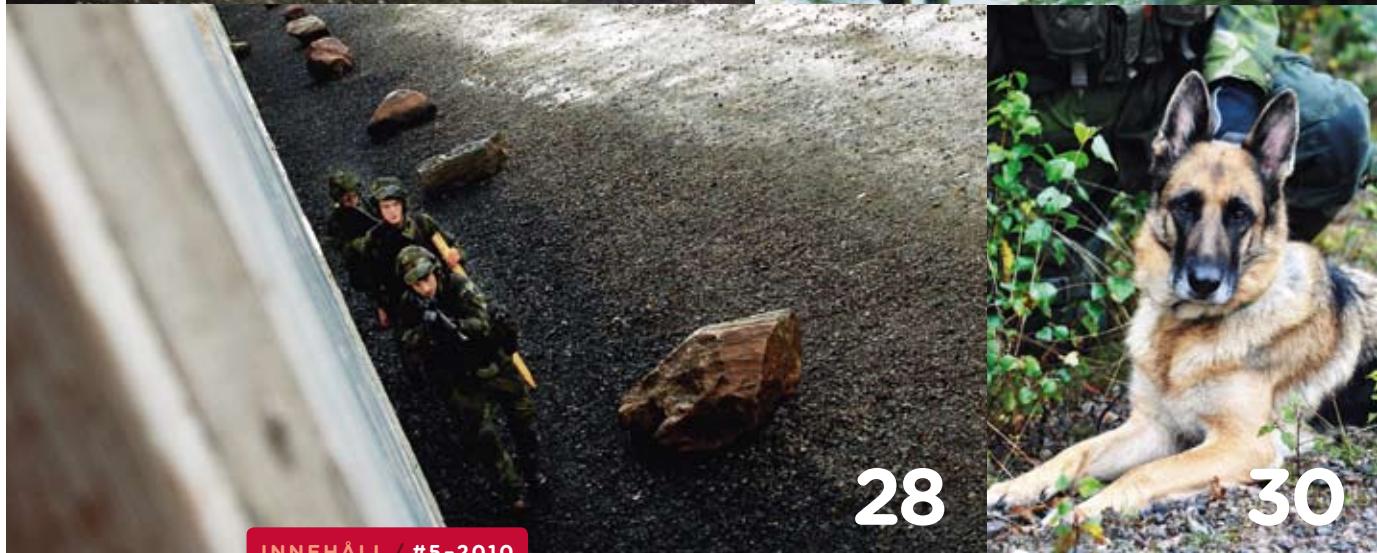
Beställ julklappar
i god tid!
Jubileumsboken
finns att köpa på
www.hemvarnsboken.se

WWW
Surfa in på den nya webbtidningen!
www.tidningenhemvarnet.se

10

18

28

30

INNEHÅLL / #5-2010

Nyheter 6

Senaste nytt från norr till söder.

Landet runt 10

Våra olika insatser i Sverige.

Granskning 12

Snart trär de nya målsättningarna i kraft.

**Intervju:
Roland Ekenberg 14**

Rikshemvärnschefen vill förändra.

**Hemvärvnet
i bilder 16**

Vad har hänt i landet?

Reportage: Gotland 18

Inspektion på land, till sjöss och i luften.

Reportage: CBRN 24

Realistisk katastrofövning i Umeå.

Reportage: Östergötland 28

Inspektion i skärgården.

Tema: Hemvärnshunden 30

Dessa krav ställs på hemvärnets hundar.

Tema: Gruppdynamik 32

Experternas råd ger bättre resultat.

Kultur 34

Krigsskildring som inte håller måttet, årets bilder i bokform och ett besök i Hitlers bibliotek.

Historia 35

Hemvärnsmän hjälpte flyktingar vid svensk-norska gränsen under andra världskriget.

Insändare 36

– Måste vi resa 60 mil för att träna med hund?

Tapto 38

Korsord, 91:an och mintest.

TA = Therese Åkerstedt RK = Richard Kjaergaard

Ingen ledighet från NBG?

Arbetsgivare är enligt lagen om totalförsvarsplikt tvingade att ge hemvärns-soldater ledigt när de genomför beordrad tjänstgöring som KFÖ. Men flera av de hemvärnssoldater som fått anställning i NBG har inte fått ledigt för att öva med sitt hemvärnsförband vilket gör att de inte kan uppfylla sitt avtal.

FOTO STAFFAN CLAESSEN

Nya reglementet på remiss

Just nu utarbetas ett **nytt reglemente** för hemvärnspluton och -grupp (HvR Hemvärnspluton Grupp). Mycket har hänt inom hemvänet sedan det förra publicerades 1996. Fokus ligger på uppgifterna **skydda** och **bevaka**.

Bland annat kommer en ersättare till ”soldatbibeln” SoldF. Totalt handlar det om en serie på nio markstridsreglementet (MSR) gällande olika nivåer som Markstridsskolan utarbetar. Vi tar fram det som gäller hemvärnspluton och -grupp, säger han.

REGLEMENTET INNEHÄLLER endast grundläggande bestämmelser för hur verksamheten ska bedrivas, utförligare anvisning-

ar finns att hitta i andra reglementen. Arbetsgruppen består till stor del av infanteriofficerare med bred erfarenhet från markstrid. Ett första utkast är redan klart men behöver granskas ytterligare. Det kommer att dröja ytterligare en tid innan ett helt fastställt reglemente kan komma förbanden till godo.

– **VI SIKTAR PÅ ATT** det hela ska vara klart en bit in på nästa år. Nu går reglementet till översyn hos ett antal utbildningsgrupper ute i landet. Deras utlåtanden kommer bland annat att utgöra grunden för vad som ska vara med eller inte. Det är mycket bra att officerare med erfarenhet från markstrid domineras arbetsgruppen, de har breda detaljkunskaper i ämnet. **RK**

ngemar Gutenberg vid HvSS leder den arbetsgrupp som utarbetat typförbandsreglementet.

– Arbetet är i synk med det omfattande arbetet som sker sedan några år tillbaka inom hela Försvarsmakten vad gäller reglementen. De förra var till stor del anpassade till kalla krigets uppgifter.

99 DE FÖRRA REGLEMENTENA VAR ANPÄSSADE TILL KALLA KRIGET

Ingemar Gutenberg, HvSS

Militärmusik på Spotify

Nu kan du även hitta hemvänet på musikdatabasen Spotify. Det är hemvärnets musikkårer i Västmanland och Göteborg som finns representerade med albumen "Konsert och lite till" samt "Festivo".

Rätt ersättning

Personalstabens ska se över den ersättning som hemvärnssoldater får vid exempelvis stöd till samhället, räddningstjänst, bevakning och beredskap. Syftet är att förtydliga vilken typ av ersättning som ska ges.

Inga rattfyllerister bakom ratten i hemvänet.

Hårdare tag mot rattfylleri

Must vill införa en hårdare bedömning när hemvärnspersonal döms för rattfylleri. Förfärlig som fått stöd av rikshemvärnsrådet innebär att alla som döms för grovt rattfylleri inte längre får ingå i säkerhetsklass 3 där all hemvärnspersonal är placerad. Personen avskiljs då från förbandet.

År domen rattfylleri ändras bedömningen till "bör ej" vara placerad i hemvänet. Säkerhets samtal genomförs då för att utröna omfattning och bakgrund till alkoholproblemen. Alla fall kommer dock precis som förrut att behandlas individuellt och man tar även hänsyn till andra problem som ytterligare kriminell belastning vid bedömningen.

Musts säkerhetsprövning av hemvärnspersonalen genomförs inte bara vid ansökan utan är en kontinuerlig process. Resultatet av säkerhetsprövningen kan inte överklagas och det finns inga juridiska hinder för Must eller för hemvärnsförbanden att avskilja hemvärnssoldater, oavsett orsak. **TA**

Riktiga pionjärer

Nu kan **pionjär** snart läggas till listan på befattningar i hemvänet. De **pionjärplutoner** som sätts upp gör att fältarbetsförmågan kommer att öka.

Hemvänet är en nationell resurs, ni finns på plats och är spridda över ytan och pionjärplutonerna blir ett bra komplement. Styrkan hos hemvänet är att man kan dra nytta av soldaternas civila kunskaper och civila arbete, säger Rolf Berggren på fältarbetsskolan på Ing 2.

Plutonen ska bland annat kunna minspaning och minvarningsåtgärder, att hantera spräng- och tändmedel, enklare

befästnings- och förbindelsearbeten samt spärrnings-, blockerings- och förstöringsarbeten. Dessutom tillkommer en rad övriga uppgifter.

De fältarbeten man ska kunna utföra syftar till att födröja fiender, förbättra rörligheten för förbanden samt bygga splitterskydd och skyddsvärn för hemvärnssoldaterna.

MAN PLANERAR FÖR fyra plutoner eftersom man har utrustning för så många i dagsläget. I varje platon ingår tre pionjärgrupper, en materielgrupp samt en chefsgrupp och det finns två varianter, hjulburen respektive utrustad med bandvagnar. I utrustningslistorna finns bland annat grävlastare, lastbilar, bergborrar samt motorhandsågar. **TA**

NYHETER

Estniska hemvärnssoldater spanar efter minor, en uppgift för de blivande pionjärsoldaterna.

Intensivare läge i Afghanistan

Den 16 oktober stupade sergeanten **Kenneth Wallin** i **Afghanistan**. Striden som svensken dödades i är en i raden av **attacker** under förbandet FS 19:s tid i landet. Nu avgörs den fortsatta svenska närvaren av riksdagen.

Den fjärde november röstas riksdagen om en fortsatt svensk truppnärvaro i Afghanistan. Eftersom regeringen gjorde en överenskommelse med Socialdemokraterna och Miljöpartiet angående den militära insatsen den 1 november får de en majoritet vid omröstningen. Överenskommelsen innebär att den militära styrkan kommer att vara cirka 500 personer även nästa år. Svenskarna ska successivt ersätta de stridande trupperna med personal som ska bidra med utbildning av och stöd till afghansk militär- och säkerhetspersonal. Redan nästa år vill man påbörja överlämnanget av säkerhetsansvaret i det svenska och finländska området.

ISAF-STYRKAN i landet har som målsättning att så småningom kunna lämna över ansvaret för polis, militär, rättsväsende

samt civil administration till afghanerna själva. Kabulkonferensen som hölls i juli i år bildade en fortsatt plattform för målsättningen. Enligt planen ska den omfattande överlämningen ske under 2014 om utvecklingen i landet medger det.

Det tidigare förhållandevis lugna området kring Mazar-e-Sharif har blivit allt farligare. Sedan midsommar har den svenska styrkan blivit utsatt för en rad attacker. FS 19 är den svenska styrka som varit mest i strid sedan utlandsinsatserna i Kongo och Bosnien under 60- och 90-talet.

DET VAR NÄR två plutoner patrullerade ett område 40 kilometer norr om provinhuvudstaden Mazar-e-Sharif som den 22-årige Kenneth Wallin stupade. Efter att den ena plutonen beskjutits med finkalibrig eld, kallades Kenneth Wallins platon fram för att understödja den beskjutna styrkan. Det var då som en improviserad bomb detonera under det fordon som han var vagnschef på. Läkare kunde senare konstatera att han avlidit till följd av nackskador.

Sverige har just nu 502 soldater i Afghanistan, men en stor andel befattnings är av understödjande karaktär. Nu görs en analys om en eventuell förstärkning av styrkan. Totalt har Försvarsmakten mandat att sätta in 855 soldater i landet. **RK**

NYHETER

Kenneth Wallins kista före avfärdningen till Sverige.

FAKTA:

Attacker i svenskarnas område

Juni

21 Eldöverfall mot svensk patrull i Qushtepa.

18-24 Svensk trupp strider under flera dygn.

Juli

25 Svenskar i strid.

30 Svenskar i strid.

Augusti

8 Stridkontakt mellan svensk och upprorsmän i Chahar Bolak. Flygunderstöd kallas in.

18 Svenskar hamnar i eldöverfall.

20 Strider - attackhelikopter understödjer svenskarna.

22 Svensk trupp strider under fem timmar.

25 Svenska och finska soldater blir beskjutna under ett gemensamt uppdrag.

September

6 Svensk-finsk patrull beskjuten. Flygunderstöd kallas in.

7 Afghansk polisstation beskjuten. Svensk-finsk patrull i strid.

17 Svensk-finsk förband i strid.

17 Tre vägbomber riktade mot svenska fordon. Svenska soldater i påföljande strider. En svensk skadas.

18 Svenska och finska soldater deltar i fyra olika strider under samma dag.

24 Självmordsbombare angriper en marschkolonn med svenska, finska och norska fordon.

29 Svenska och finska soldater i strid två gånger under dagen.

Oktober

16 Sergeant Kenneth Wallin stupar när en vägbomb detoneras under hans pansarterrängbil.

18 Två svenska soldater skadas i benen under en strid.

19 Sex svenska officerare och soldater är tillsammans med den nationella afghanska armén i strid i sex timmar.

Sjukvårdare under övning i Gävleborg.

NYHETER

Föra journal i skogen?

Vad gäller egentligen om en hemvärnssoldat även är **legitimerad sjuksköterska**? Ska han eller hon **föra journal** kring de vårdinsatser som görs i hemvänet? Och får vederbörande verkligen utföra **sjukvårdsinsatser** utanför det vi kallar ”första hjälpen”?

hemvärnets sjukvårdsorganisation finns just nu inga befattningar för sjuksköterskor eller läkare. Kritiska röster har höjts, bland annat från Socialstyrelsens sida, om att legitimerade sjuksköterskor som är aktiva inte har möjlighet att dokumentera sina vårdinsatser. Anders Lindensved är yrkesofficer och sjuksköterska. Han arbetar på Högvärteret med medicinsk verksamhetsledning inom Försvarshälsan.

Får en legitimerad sjuksköterska med exempelvis en befattning som skyttesoldat utföra kvalificerad vård inom Hemvänet?

– Naturligtvis är det rent allmänmänskligt moralhöjande att ha med sig en sjuksköterska i plutonen. Står dock inte vederbörande under formell översyn av en ansvarig läkare och gör vårdåtgärder utöver första hjälpen, så kan han eller hon råka illa ut om något allvarligt inträffar, rent av förlora sin legitimation. All legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som går i befattning inom Försvarsmakten omfattas också av en patientskadeförsäkring, säger Anders Lindensved.

MEN ETT NYTT sjukvårdssystem ska införas från och med den 1 januari 2012. Det kommer innebära en mer kvalificerad

99 OM VEDER-BÖRANDE INTE KOMMER ÅT SYSTEMET SÅ ÄR DET PENNA OCH PAPPER SOM GÄLLER

Anders Lindensved

sjukvårdsorganisation, med bland annat TOS-utbildning för den enskilda soldaten, stridssjukvårdare i varje grupp samt legitimerade sjuksköterskor i sjukvårdsgrupperna och läkare i bataljonstabben. Den två senare kategorierna kommer att omfattas av en dokumentationsskyldighet. Anders Lindensved säger att det då krävs en speciell utbildning för att kunna hantera journaler och medicinsk dokumentation.

– Det är fråga om att få access till vårt journalsystem, detta går att komma åt via en vanlig internuppkopplad Försvarsmakts-dator. Normalt tar en sådan utbildning tre till fem dagar. Om vederbörande av någon anledning inte kommer åt systemet, så är det penna och papper som gäller. Därefter ska uppgifterna rapporteras in via närmaste avdelning av Försvarshälsan ute på förbanden, (Försvarsmakten motsvarighet till vårdcentral, red:s anm).

KRAVEN PÅ MEDICINSK dokumentation och journalförande kommer formellt först när befattningarna läkare och sjuksköterska införs i organisationen. **RK**

NYHETER

Några av de 25 hemvärnssoldater som deltog i eftersöket.

FOTO DENNIS HOLMBOE

Dubbelts upp i Uppsala

Hemvärnet i Uppsala fick rycka ut på två eftersök under samma måndagkväll.

Det var först fråga om en 45-årig handikappad man som gått bort sig strax öster om Uppsala, säger Mats Käll, kompanichef i Uppsala kompani.

Men efter bara en stund valde polisen att prioritera ett annat larm, en 64-årig hjärtsjuk man hade även han anmälts försvunnen. Polisen lokalisade snabbt den hjärtsjuke mannen men kunde tyvärr konstatera att han avlidit.

Hemvärnsstyrkan som var engagerad i sökinsatsen var utrustad med sambandsystemet Rakel, vilket var en klar fördel.

– Med Rakel har vi möjligheten att höra all radiotrafik mellan de olika po-

lisenheterna och kan också själva sända på nätet. Vi vände fordonen direkt när vi fick reda på att de hittat den hjärtssjuka mannen och kunde genast fortsätta att söka efter 45-åringen, som senare kunde lokaliseras med hjälp av polisens helikopter. Mannen var lätt medtagen när vi sedan hjälpte honom från platsen, säger Mats Käll.

Totalt deltog 25 hemvärnssoldater, inklusive två hundekipage. Mats Käll säger att han snabbt kunde samla styrkan på grund av att han den informella vägen fick reda på att ett sök var förestående. Goda förbindelser mellan hemvärnet och polisen är ofta grunden för ett effektivt stöd till samhället.

– En av våra soldater som även är polisman kontaktade oss redan vid 18-tiden och berättade att det eventuellt skulle komma att bli ett eftersök. Som chef kunde jag redan då påbörja arbetet att underrätta min personal. När larmet gick klockan 20.00 var vi insatsberedda, något som tagit mycket längre tid om underrättelsen kommit den formella vägen. Civil-militär samverkan är viktig och vi hade senast i fredags ett möte om detta med upplandspolisen, säger Mats Käll.

RK

99

NÄR LARMET GICK
KL 20:00 VAR VI
INSATSBEREDDA

Mats Käll

LANDET RUNT

Hemvärnets insatser

Okttober

Sörmland

Hemvärnet bistår polisen i sökandet efter en kvinna. Hon hittas senare död.

Uppland

Två eftersök av försvunna personer i Uppsalatrakten under samma kväll.

September

Västra Götaland

En man i 40-årsåldern har avvikigt från sin bostad i Svenljunga. MC-ordonnanser gör ledstångssök men innan övrig personal från förbandet ryckt ut hittas mannen död.

Eftersök av kvinna som försvunnit från sitt hem i Tiarp. Hemvärnet deltar under flera dagar.

Småland

Hemvärnet hjälper till i sökandet efter en 78-årig man. Hemvärnshunden Enza och föraren Anna Snaar som vann SM för försvarsmaktshund deltar.

Västerbotten

Hemvärnet deltar i sökandet efter 78-årig kvinna från Brän i Bjurholms kommun.

Kalmar

En man i 70-årsåldern försvinner söder om Nybro under lördagen. På söndag eftermiddag hittar hemvärnssoldater den medtagna mannen i mycket oländig terräng flera hundra meter från närmsta väg och bär honom på bår till en ambulans.

Medelpad

Eftersök av tonåring som återfinns välbehållen.

Har ni gjort en insats?

Mejla: red@tidningenhemvarnet.se

Nya regler för militär sjöfart

Försvarsmakten har gett ut ett nytt regelverk för militär sjöfart, något som även kommer att påverka de marina delarna av hemvänet.

- Regelverket ska reda ut vad som gäller kring den militära sjöfarten. Bland annat har det blivit ändringar kring fartområden. Även civila båtar som kontrakteras av hemvänet omfattas, säger örlögskapten Bernt Gahne, som arbetat med att ta fram dokumenten.

Du kan själv ladda ner regelverket på försvarsmakten.se. Kompletterande beslut om varje örlogsfartygs fartområden och säkerhetsbesättningar samt antalet passagerare som får medföras finns att ladda ner på Försvarsmaktens interna nätverk Emil.

GSU-soldater i Kvarn under sitt soldatprov. Utbildningen ersätts under 2011 av en försvarsmaktsgemensam GMU.

6660

personer har sökt till den första GMU:n, grundläggande militära utbildningen, som har 900 utbildningsplatser. Av dessa gjorde cirka 4 200 rekryteringstestet. Under oktober/november genomför Pliktverket antagningsprovning på tre platser i landet av cirka 3 000 personer som klarat testet.

29/5

Man ska instifta en gemensam minnesdag för alla svenska veteraner på samma datum som hemvänet redan firar sin födelse. Regeringen inför även en belöningsmedalj för särskilt berömvärda insatser internationellt och Försvarsmakten en särskild medalj för dem som skadats i strid. Det uppförs även ett minnesmonument för att hedra alla svenska veteraner.

99 HEMVÄRNET UTVECKLAS TILL NATIONELLA SKYDDSSTYRKOR. DE HAR EN CENTRAL ROLL I DET SVENSKA FÖRSVARET - DERAS ROLL OCH FÖRMÅGA KOMMER ATT ÖKA

Statsminister Fredrik Reinfeldt under regeringsförklaringen

Rätt kort?

Dagens ID-kort för hemvärnssoldater kommer att byta namn till behörighetsbevis. Orsaken är att dagens kort inte uppfyller kraven för att få kallas ett identitetskort.

Frivilligpersonalen ...

... får längre utbildning

Grundutbildningen för personal från de frivilliga försvarsorganisationerna kommer från nästa år att öka från en till två veckor. I samband med detta byter utbildningen namn från TFU till GU-F, Grundläggande Soldatutbildning för Frivilliga. ... delar upp ansvaret

Under 2007 infördes huvudmannaskap inom en rad områden. Nu har ytterligare fyra områden fördelats. Försvarsutbildarna får ansvara för totalförsvarsutbildning och grundutbildningen GU-F medan FVRF står för baskunkaper som rör instruktörer och lottorna över ledarskap. Huvudmannaskap innebär att man planerar, kvalitets-

FOTO FÖRSVARETS BILDBYRA

Utlandsstyrkans sista uppdrag

Vid utgången av 2010 avskaffas begreppet utlandsstyrkan vilket innebär att samma personer ska stå i beredskap för insatser både i Sverige och utomlands, det vill säga kontinuerligt eller tidvis tjänstgörande soldater. När tidningen frågar Luftvärensregementet hur de ser på frågan så bedömer de att man även framöver kommer att ha behov av personal från annat håll, på grund av att det i vissa befattningar behövs kompetens som inte finns vid förbandet, eller på grund av vakanser av andra skäl. I sådana fall kan hemvänetts personal tjänstgöra i vakanta befattningar i internationella insatser.

Det nya personalförsörjningssystemet med anställd och kontrakterad personal kommer dock inte att vara fullt utbyggt på flera år.

säkrar, genomför, utvärderar och företräder respektive ämne.

... får utbildning på distans

ADL - avancerat distribuerat lärande ska införas på lämpliga utbildningar. ADL är en utvecklad form av distansutbildning. En bakomliggande orsak är att kurser längre än två veckor har svårt att locka deltagare, med ADL kan elever få utbildning på hemmaplan.

... får ett förändrat stöd

En arbetsgrupp ser över det nuvarande ekonomiska stödet till frivilligorganisationerna, däribland organisationsbidraget. Förändringarna planeras att införas 2011.

MOT NYA MÅL.

Den 1 januari 2012 kommer hemvärens **nya målsättningar** att träda i kraft.

– Hemvärens relativa betydelse kommer att öka, säger Bengt-Göran Svensson på rikshemvärnsavdelningen.

Text Therese Åkerstedt

e preliminära målsättningarna fastställdes redan i somras. De ska kompletteras med pionjärplutonens uppgifter under hösten men annars räknar man inte med några stora förändringar.

– Målsättningarna ska innehålla den politiska viljan. Hemvärens relativa betydelse kommer att öka och det är en klar ambitionshöjning, säger Bengt-Göran Svensson på rikshemvärnsavdelningen som lett arbetet.

HEMVÄRNET ÄR DET enda förband i Försvarsmakten som redan antagit preliminära målsättningar. Det återstår dock mycket jobb som att utforma personaltabeller och utrustningslistor samt att fastställa hur de 40 bataljonerna ska se ut i detalj.

Ett arbete pågår med att ge alla bataljoner en definierad förståndsuppgift och relevanta beredduppgifter, men vissa har redan fått det.

En skillnad är att man inte längre utbildar skyttesoldaterna i bevakningskompanierna på granatgevär i fredstid och att granatgevären bara kommer att finnas

”DET ÄR FÖR ATT FÅ RIKTIGT BRA SKYTTAR, MAN KAN INTÉ UTBILDA PÅ ALLT OCH PANSARSKOTT OCH KSP ÄR KVAR”

Bengt-Göran Svensson

i understödsgrupperna i insatskompanierna.

– Det är för att få riktigt bra skyttar, man kan inte utbilda på allt och pansarskott och ksp är kvar, säger Bengt-Göran Svensson.

ÄVEN TRANSPORTGRUPPERNA försvinner. Eftersom hemvänet ska få nya och fler fordon ökar antalet förare och därfor införs tillikabefattningar som förare för en del skyttesoldater. De hårt arbetsbelastade kompanikvartermästarna får hjälp av ett underhållsbefäl. En läkare samt ett tekniskt befäl tillförs bataljonsstaben. Alla bataljonsstabber ska se identiska ut, i stället för fyra varianter som i dag, och man gör en S-indelning på samma sätt som i övriga staber i Försvarsmakten.

FAKTA:

MÅLSÄTTNINGAR HEMVÄRNSBATALJON

Alla

- H1: Bevaka objekt/knutpunkter
- H2: Skydda objekt/knutpunkter
- H3: Skydda transport < 600 kilometer
- H4: Ytövervakning

Marina (stridsbåt 90 H)

- H5: Skydda marint basområde
- H6: Bevaka/skydda objekt i skärgården
- H7: Skydda/eskortera sjötransport
- H8: Ytövervaka ledar/kustområden
- H9: Avdela /motta sjötransport

Kustnära (inhyrda civila båtar)

- H5: Bevaka/skydda objekt på öar
- H6: Ytövervaka ledar/kustområden
- H7: Motta sjötransport

ÖVRIGA UPPGIFTER

(övas på särskild order)

Alla

- Ö1: Fördröj
- Ö2: Stör

Marina (stridsbåt 90 H)

- Ö1: Försvara terrängavsnitt/objekt i skärgården en begränsad tid.
- Ö2: Fördröja i område/farled en begränsad tid.

Kustnära (inhyrda civila båtar)

- Ö3: Bevaka/skydda objekt i skärgården
- Ö4: Försvara terrängavsnitt/objekt i skärgården en begränsad tid.

Dessutom tillkommer särskilda målsättningar för underrättelsekompanierna, båtkompanierna, trafikplutonen, CBRN-plutonerna, hemvärnsflygtrupperna, Hv-Tolo-grupperna och hemvärnsmusikkårerna.

TYPINSATSER

1 I fredstid BEVAKA och SKYDDA Försvarsmakten verksamhet, objekt och anläggningar.

2 Ingripa enligt IKFN.

3 BEVAKA och SKYDDA skyddsobjekt, område före eller efter internationell insats.

4 Vid begränsad kris BEVAKA och SKYDDA militära och civila skyddsobjekt (efter framställan)

5 Vid allvarlig kris BEVAKA och SKYDDA militära och civila skyddsobjekt (efter framställan) och stödja insatsförband verksamhet samt FÖRSVARA viktiga områden.*

6 Vid försämrat omvärldsutveckling utökad utbildning och tillförsel av resurser kunna STÖRA, FÖRSVARA, FÖRDRÖJA

7 Med befintlig förmåga och resurser kunna bistå det övriga samhället och andra myndigheter.

* Den normerande stridsinsatsen är att under tre månader bevaka objekt med ett avlösningsförfarande, typinsats 5.

Fotnot: Typinsatserna sker genom frivilligt åtagande med undantag för de rödmarkerade som gäller vid hemvärnsberedskap/hemvärnslarm då man har tjänstskyldighet.

VAD SKA VI KLARA?

Bataljonerna måste kunna mobilisera, marschera och transportera, leda bataljonen, bevak, skydda, ytövervaka, skydda transporter, fördröja*, försvara*, värda och förrådsställa.

Ledning: Utbyta sekretessbelagd information i nära realtid, ledningsstödsystem - nödvändig interoperabilitet med övriga Försvarsmakten.

Underrättelser: Del av markunderrättelsesystemet

Verkan: Mot trupp och lätt bepansrade fordon, båtar och långsamgående luftfarkoster

Rörlighet: 600 kilometer per dygn. Insatsförband egen taktisk rörlighet. (Norrland tillfördta tressurser) 250 distansminuter per dygn.

Uthållighet: Normerande stridsinsatser under 3 månader. Tre dygns underhållssäkerhet vid förbanden. Bibehåller dagens förplagnadssystem, anpassning till Försvarsmakten sjukvårdsystem

Skydd: Verka under CBRN-hot under längre tid. (terrorism med begränsad kapacitet är gränssättande).

Beredskap (materiell beredskap): 24 timmar, del inom 6 timmar. All materiel finns i förrådet (i bruk alternativa i förråd i anslutning till förbandet).

* Uppgifterna övas bara på särskild order.

”Ett starkt och vitalt hemvärvn”

Hemvärvnet har de senaste fem åren letts av en artillerist. Sedan **Roland Ekenberg** tillträdde som rikshemvärvnschef har det skett **stora förändringar**.

Text Therese Åkerstedt Foto Andreas Lind

arför blev du rikshemvärvnschef och varför valde du att fortsätta i ytterligare fyra år?

– Överbefälhavaren föreslog att jag skulle bli rikshemvärvnschef och jag tackade ja. Hemvärvnet genomgår en mycket omfattande omställning, kanske den största någonsin, och då är det viktigt med kontinuitet. Jag har självbett om förlängning för att kunna genomföra omställningen.

Vad gör en rikshemvärvnschef?

– Det är mitt ansvar att utveckla och utbilda hemvärvnet och hemvärvnsförbanden så att vi får den effekt som riksdagen, regeringen och Försvarsmaktens ledning bestämt att vi ska ha.

Vilka är de största förändringarna under din tid som chef?

– Mycket sker i det lilla. Det stora är övergången till ett nytt utbildningssystem, KFÖ, och förändringen av avtalsystemet. Det kommer även att ske betydande förändringar när det gäller materiel som fordon, personlig utrustning och kommunikationssystem.

Berätta om de nya målsättningarna.

– Hemvärvnets uppgifter och betydelse i svenska samhället tydliggörs, vilket innebär att vi står på en stabil och bra grund. Försvarsmakten levererar krigsförband och en del av reformen är att ge bra,

moderna målsättningar med uppdaterade personal- och materieltabeller. Arbetet har bedrivits i ett och ett halvt år och det ska bli tydligt för alla vad vi ska och kan göra.

Vad har varit gränssättande under arbetet?

– Bland annat har vi infört direktiv för vilken uthållighet förbanden ska ha. De ska kunna verka i tre månader vid sitt skyddsobjekt innan de blir avlöst av ett annat förband. Det innebär att allt beräknas efter det, som materiel och personal.

Ni har även infört nya benämningar?

– Alla förband har fått hemvärvnsprefix, som hemvärvnsinsatspluton, för att tydliggöra vad de gör. Alla våra förband har viktiga och betydelsefulla uppgifter. Skillnaden är att insatsplutonerna är taktiskt rörliga medan bevakningskompanierna verkar i sitt län och därfor kanske har de viktigaste skyddsobjekten på sin lott eftersom de alltid finns tillgängliga.

– Regeringen har gett Försvarsmakten i uppdrag att genomföra försvarsmaktsplanering, där en plan för skyddsobjekten ingår. Alla hemvärvnsförband kan då få skarpa objekt. Det är oerhört väsentligt att få ett eller flera objekt att planera och öva för.

Hur ser du på personalförsörjningen när värnläkten upphört?

– Under 2010 genomförs GSU-hemvärvn med cirka 600 rekryter för direkturekrytering till hemvärvnet. 2011 ansluter vi till den försvarsmaktsgemensamma GMU:n, då alla genomför samma utbildning. Kravet är att under 2011 få 600 soldater från det nya systemet också

under nästa år. Under 2012 måste detta ökas till cirka 1500.

I regeringens proposition om den framtida personalförsörjningen pekade man på att hemvärvnet på längre sikt kommer att behöva cirka 1500 nyutbildade soldater per år, är du inte orolig att vi får för få nyutbildade soldater?

– Nej, regeringen och riksdagen har sagt att vi ska få det vi behöver.

Hur vill du att hemvärvnet ser ut när ditt förordnande går ut 2013?

– Det är ett starkt och vitalt hemvärvn med god personalförsörjning där huvuddelen av den inplanerade materielen är levererad.

FAKTA:

Namn: Roland Ekenberg.

Ålder: 53 år.

Familj: Gift, två barn.

Militär bakgrund: Plutonchef, kompanichef A6 och A9, FN-tjänst Cypern, Arméstaben, Försvarsstabens, 14:e fördelningen, Chef Artilleriets stridsskola, Chef Östra Arméfördelningen, Chef HKV/KRI Markstridsavdelning, Kanslichef och vicerektor vid Försvarshögskolan, Rikshemvärvnschef 2005-.

Hobby: Fritidshus, jakt, golf, tennis, friluftsliv.

Meja
gärna dina
intervju-
förslag:
red@tidningenhemvartnet.se

“
ALLA VÅRA
FÖRBAND
HAR VIKTIGA
OCH BETYDELSEFULLA
UPPGIFTER”

1

FOTO THERESE ÅKERSTEDT

2

FOTO ROLF LARSSON

3

4

Hemvärvnet I BILDER

1 Hemvärvnets stabsmusikkår gav en jubileumskonsert i Berwaldhallen den 17 oktober under ledning av dirigenten Jörgen Flink. Musikerna kommer från nästan alla hemvärnsmusikkärer i landet och de fick hjälp av fältartisten Sonja Aldén.

2 Under KFÖ-veckan i Skaraborg fick soldaterna bland annat kontrollera att skyddsmasken var tät.

3 De 26 soldater som slutfört sin GSU på BohusDalgruppen fick en pampig avslutning under en musikfestival. Cirka 650 åskådare var på plats för att lyssna på hemvärvnets musikkår BohusDal, Uddevalla stadsmusikkår med drillflickor, Kaprifolkören och en grupp fältartister under ledning av Maria Johansson. Konferencier var Roger Johansson.

4 I Blekinge övade 206 ungdomar på Kungsholms fort. En längre redogörelse finns i webbtidningen, www.tidningenhemvarnet.se.

Varit med
om något kul?
Skicka dina
bilder till:
red@tidningenhemvarnet.se

Insatskompaniet landsteg på ön Furillen under lördagen. Det krävdes stegar för att forcera de branta klipporna.

TIL FURILLENS FÖRSVAR

Två bataljoner på **Gotland** ska bli en. Under några vackra höstdagar övade gotlänningarna också som **ett förband**. Verksamheten bedrevs **till sjöss, på land och i luften.**

Text & foto: Richard Kjaergaard

Vi befinner oss på flygfältet i Visby en tidig höstmorgon i början av oktober. FFK:s flyggrupp har nyss fått en order från bataljonsstaben: Spana av ön Furullen. Flygföraren Andreas Edlund får uppgiften att flyga norrut och säkra underrättelser till bataljonsstaben. Andreas är bara 20 år gammal och har flygning i blodet.

– Min pappa har alltid varit flygintresserad och har själv flygcertifikat. Jag har gjort lumpen på Livgardet som militärpolis och gick med redan som 16-åring i FFK, då som flygspanare.

ANDREAS EDLUND HAR PLANER på att söka till JAS-pilotutbildningen. När vi träffar

honom genomför Försvarsmakten en större rekryteringskampanj.

– Det spelar ingen roll egentligen om man har flygcertifikat eller inte, de letar efter rätt person med rätt typ av egenskaper. Jag hoppas att jag är en av dem, säger han.

Vi taxar ut på landningsbanan och passerar avgångshallen på Visby flygplats. Alla start- och landningstillstånd ges från ett och samma torn. Vi får stå på kö innan vi får klartecken, ett passengerarplan på väg mot Stockholm ska just lyfta. Andreas drar ned på motorns varvtal och avvaktar. Till slut kommer tillståndet på radion och Andreas drar på för fullt, det tar inte lång stund förrän Cessnaplanet är uppe i luften.

Snart siktat vi Tingstäde i fjärran. Där har bataljonsstaben grupperat under öv-

ningen i en vit ståtlig byggnad. Tidigare var orten viktig i försvarsplanerna för ön, de svenska trupperna skulle praktisera fördröjningsstrid och till slut förskansa sig i Tingstäde fästning, ett omfattande bygge som inleddes 1903. Nu står anläggningen kvar som ett monument över gotländsk försvarsvisla.

Efter en stund siktat vi nordspetsen av

Insatskompaniet framrycker mot landförbindelsen mellan Furillen och Gotland.

Gotland och Fårösund. De två fartyg från Sjövärnskåren som står för bataljonens transporter till havs ligger vid gamla KA 3:s kaj. Efter en stund girar vi österut för att nå huvudmålet för flygspaningen.

– Där ligger Furillen, säger Andreas Edlund genom headsetet. Insatskompaniet bör befina sig där nu, men jag kan inte se några soldater.

Sedan drar han i ratten och girar kraftigt åt vänster med planet för att få bättre sikt. Efter en stund kommer order från flyggruppen i Visby om att återvända till basen.

– Hade det inte varit för att avtalspersonalen och bevakningssoldaterna just nu skjuter skarpt på Tofta skjutfält så kunde vi ha tagit vägen över där. Men

luftrummet är avlyst, säger han.

Frivilliga flygkåren är en bra spaningsresurs. I uppgifterna kan det ingå att rekognoscera vägar och områden, leda trafik eller söka efter försunna personer. Med enkla digitalkameror och bildöverföringssystemet TBOS kan flygarna förse staberna med bilder – näst intill i realtid.

Johnny Wiberg är glad över en paus under den intensiva framryckningen.

– Det tar bara några sekunder. Bilderna skickas direkt till en server när vi pluggar in kameran och kan ses av alla med behörighet, säger Andreas Edlund.

PEKKA VUORI är en energisk man. I 35 år har han varit aktiv inom hemvärvnet. De flesta soldater verkar veta vem han är. Sociala färdsigheter kommer väl till pass om man ska vara informationsbefäl. Inför övningen har han lyckats att skapa ett stort medialt intresse för krigsförbandsövningen. Redan veckorna innan kunde gotlänningarna läsa om att det skulle övas på ön. Under själva KFÖ-veckan lät inte

”DET HAR VARIT PROBLEM MED MATEN, KOKET HAR INTÉ KUNNAT FRAMRYCKA AV NÁGON ANLEDNING. DET VAR TIO TIMMAR SEDAN VI ÅT”

Björn Sundberg

intresset vänta på sig, tidningar, radio och tv gjorde reportage, bataljonschefen figurerade bland annat som förmiddagsgäst i det populära Maris kafé under fredagen.

– Det här kommer att ge mycket för framtiden, tror jag, inte minst för vår rekrytering. Sedan är det medborgarnas rätt att få information om Försvarsmakterns verksamhet. Jag jobbar aktivt med att kontakta journalister och media, säger Pekka Vuori.

ÖN FURILLEN. GSU-soldaterna David Myrseth, Kenneth Westerlund och David Othberg ligger beredda med piporna riktade mot ett skogsbrun. För dagen utgör gruppen en del av B-styrkan. Killarna genomför just nu soldatutbildning genom Gotlandsgruppens försorg. Totalt är de 36 soldater i kullen, med ett övervägande antal gotlänningar.

David Myrseth tycker att utbildningen varit ett spännande avbrott från det civila.

– Vi ryckte in för tre veckor sedan, det har varit riktigt kul att genomföra utbildningen så här långt, säger han.

Vårt samtal avbryts bryskt, en större styrka närmrar sig till fots. Det rasslar i vapen och stridvästar. Insatssoldaterna

rycker fram på asfaltsvägen längre bort. Plötsligt smäller det. Strid utbryter mellan B-styrkan och kompaniet. Insats age rar snabbt och gör omfattning vänster. Fienden är snart bekämpad. På marken ligger David Myrseth och ”blöder” från en fingerat sår i huvudet, sjukvårdare tar strax hand om honom.

Insatssoldaten Björn Sundberg har blivit tilldelad ett av platonens pansarskott, tungt och lite otympligt att bära men viktigt för kompaniets eldkraft. Han säger att det har varit en stimulerande

Kompaniet har blivit påskjutet och ska göra en omfattnings

övning, men att de också fått känna på en skarp känsla.

– Det har varit problem med maten, koket har inte kunnat framrycka av någon anledning, det var tio timmar sedan vi åt. Men så kan det bli även i ett verkligt läge. Övningen har annars varit bra, med många nyttiga övningsmoment, säger han och intar färdigställning med sitt pansarskott. Vägen till ön måste säkras så att bevakningssoldaterna ur de andra kompanierna kan rulla in och ta över uppgiften. ●

B-styrkan är beredd. David Othberg, David Myrseth och Kenneth Westerlund är några av de 36 GSU-soldater som Gotlandsgruppen utbildar under 2010.

Giftig mardröm

CBRN-soldaterna har en viktig roll i både krig och fred. Nu sätts de **nya plutonerna** upp.

Text & foto: Therese Åkerstedt

U

ngern den 4 oktober. Cirka 700 000 kubikmeter med frätande och giftig sörja sprids när en damm brister vid ett aluminiumverk i byn Kolontár. Minst sju människor dödas, cirka 150 skadas och allt liv i floden Marcal upplånas. Industriolyckor är bara ett exempel på CBRN-hot som kan drabba våra förband i fredstid.

Arbetet med att sätta upp CBRN-plutoner i hemvärvnet går snabbt framåt. I oktober genomfördes organisations- och metodförsök med de blivande plutons- och gruppcheferna på Totalförsvarets skyddscentrum, SkyddC, i Umeå.

— Syftet är att se om organisationen, uppgiften och materiellet är lämplig och om målsättningarna är rimliga. Samtidigt

får personalen utbildning och en uppfattning om vad som krävs. Försöken går bättre än vi förutsatt, vissa har väldigt bra baskuskaper, säger Carl-Erik Lyzell på utvecklingsavdelningen på SkyddC.

CBRN-FÖRBUNDET HAR HAFT en stor roll i utvecklingen och hjälper till med rekryteringen av de fyra plutonerna som ska finnas i Umeå, Stockholm, Göteborg och Malmö

men som ska kunna verka nationellt.

— Att vi får en utveckling av CBRN i hemvärvnet är otroligt bra, plutonerna blir en resurs för hela Försvarsmakten. Vi tror att de kommer att synliggöra CBRN i övriga hemvärvnet och personalen kan utbilda andra, säger Carl-Erik Lyzell.

Elfsborgsgruppen ska sätta upp en platon och har skickat officeren Sperling Blackenfeldt för att lära sig mer om ämnet.

— Vi har jobbat mycket med stöd till samhället i Göteborg och den här platonen skulle kunna jobba med polisen och tullen. Jag tror att det finns ett stort behov, säger han.

— Göteborg är ett kommunikationsnav med mycket tung industri och tunga kemikalier. Vid ett försämrat omvärldsläge

“
ARBETET HAR
STOR BETYDELSE
FÖR SAMHÄLLET
ÄVEN I FREDSTID

Johanna Darehed

är det mycket känsligt, tillägger Carl-Erik Lyzell.

Rekognosceringsgruppen har fått i uppgift att kartlägga ett utsläpp, Johanna Darehed tar på sig C-stridsdräkt 90 som har ett kolfiberlager som extra skydd. Hon har gjort militärtjänst som NBC-befäl på SkyddC och tillhör numera hemvänet.

– Jag tycker det är roligt med en specialinriktning och det ger bättre möjligheter att träna och träffa likasinnade. Jag har sökt flera olika befattningar. Arbetet kräver noggrannhet och planering och har stor betydelse för samhället även i fredstid med tanke på alla industrier, säger hon.

FRAMME PÅ fordonsavlämningsplatsen gör soldaterna sig "färdiga för strid". Över

stövlarna och benen träs C-vätskeskydd, två ben av plast, innan detekteringspapper sätts på fot och underben. På högerarmar tejpas första hjälpenförbandet med silvertejp och på vänsterarmen sätts en autoinjektor. När skyddsmaskerna är på, plasthandskarna uppdragna och huvorna åtdragna kan rekognosceringen börja. Hade det varit en tillämpad övning hade de dessutom burit stridsutrustning.

Först går två soldater med C-detek-

1. Rekognosceringsgruppen kartlägger ett industriutsläpp.

2. Elias Olsson får agera försökskanin när saneringsgruppen övar.

3. Soldaterna måste även sanera sig själva.

1. All utrustning som kontaminerats läggs i svarta sopsäckar.

2. Oavsett väderlek måste soldaterna genomgå hela saneringsbanan. Vattnet i duschen är dock uppvärmt.

3. På väg in i det farliga området. Rekognosceringsgruppen har full koll på sina instrument så att de snabbt kan vända om de ger utslag.

tionsinstrumenten RAID och LCD. De kan detektera både C-stridsmedel och industriekemikalier, men inte båda typerna samtidigt. Karta och radio behövs för att rapportera position och var utsläppet finns. Gruppen rör sig långsamt framåt tills ett av instrumenten ger utslag då de stannar och går tillbaka samma väg de kom. En rapport går in till staben och ett hundratal meter längre bort gör de om proceduren för att se hur långt utsläppet spridigt sig.

NÄR UTSLÄPPET HAR kartlagts är det dags att kalla in saneringsgruppen för att ta

hand om drabbade människor. Termometern pendlar kring noll och snöfallet under morgonen har ersatts av starka vindar. Saneringsgruppen har satt upp en saneringsbana där en kontaminerad person får gå igenom en rad moment för att få bort alla skadliga ämnen från kroppen. Elias Olsson som ingår i gruppen får agera försökskanin. Banan slutar med en utomhusdusch och han kastar sig in i det uppvärmda tältet för att klä på sig igen.

– Det gick bra, den enda nackdelen var temperaturen. Det var första gången jag sanerades. Jag har blivit tärgasad flera gånger tidigare men har ingen bakgrund

FAKTA:

CBRN står för kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära händelser. CBRN-plutonerna är en nationell resurs men är stationerade på fyra platser i landet: Umeå, Stockholm, Göteborg och Malmö. I varje platon ingår en chefsgrupp, två rekognosceringsgrupper och en saneringsgrupp på totalt 28 personer. De ingår organisatoriskt i en hemvärnsbataljon.

Huvuduppgifter

- CBRN-övervakning
- CBRN-kartläggning efter CBRN-händelse
- CBRN-fältrekognosering
- Genomföra fördjupad sanering av personal och viktig materiel
- Upprätta observationsplatser
- Övrig uppgift (efter utbildning och tillförd utrustning): I stridsmiljö på högre chefs order stödja evakuering ur kontaminerat område.

inom CBRN, men mitt intresse är väldigt stort, säger Elias Olsson som är med i FVRF.

När Elias Olsson är klar måste de tre personer som hjälpt honom runt banan sanera ut sig själva vilket innebär att de måste genomgå samma procedur med sina gummidräkter.

– När det är kallt och snö är det inte roligt, men det är en viktigt uppgift, säger övningsledaren Patrik Granström från SkyddC.

Han agerade själv försökskanin tidigare under dagen och tycker att det gick bra med tanke på att det är första gången de

övar. Att få vara med och utveckla ett nytt förband är få hemvärnssoldater förunnat. ●

Vill du gå med?

Det finns fortfarande chefsbefattningar som inte är tillsatta och rekryteringen av soldater ska påbörjas. Du kan kontakta Västerbottensgruppen, Söderörnsgruppen, Elfsborgsgruppen eller Skånska gruppen beroende på var du bor. Mer information finns på <http://cbrn.hemvarnet.se>. Precis som i övriga hemvärvet är personal från de frivilliga försvarsorganisationerna välkomna att söka lämpliga befattningar.

Kamratskap och bra övningar präglar 3:e insatskompaniets verksamhet.

Siffrorna pekar uppåt

Soldaterna i Östergötland kan glädja sig åt **kungligt besök** och ett uppsving i **rekryteringen**.

Text & foto: Richard Kjaergaard

undföraren Kjell Andersson och schäfern Berg-Tor landstiger tillsammans med sin regnstillsklätta grupp på en ö i Sankt Annas skärgård. Vinden från Östersjön friskar på, nyss kom det en regnskur. Men området måste genomsökas, någon som inte får vara på ön är det.

– Hunden indikerar något, viskar Kjell Andersson.

Schäfern Berg-Tors nos pekar mot ett buskage. Hemvärnsgruppen agerar

snabbt och en person omhändertas.

– Ligg still!, säger soldaten Peter Carlsson och pekar med sitt vapen, medan två kamrater ur gruppen visiterar personen.

KUSTBATALJONEN har valt att teckna kontrakt med civila båtägare. Det är långt till både Amf 1 och Marinbasen. Ska man ha en stridsbåtsflotta så krävs det resurser. De civila båtarna är ett mindre glamoröst alternativ, men de fungerar. Båtförarna är alla skärgårdsbor som rekryterats som

hemvärnssoldater. De femton civila båtarna kostar lika mycket i drift under ett år som en militär stridsbåt. Hemvärnsgruppen med den gripna sabotören transporterar sålunda tillbaka till fastlandet med en röd fritidsbåt.

Hamnen i Tyrslöt fungerar som det geografiska navet för kustbataljonen under krigsförbandsövningen. Här genomförs allt från observationsplatstjänst, skyddsvakt, sjöräddning och brandskydd till hundtjänst.

Kungen besökte övningen och hade

99

EN EXTREM GRUPP HAR FÖRSÖKT ATT STORMA RIKSDAGSHUSET I STOCKHOLM

Mats Fridolfsson

många konstruktiva frågor kring verksamheten. Bland annat földe han med särskilt intresse den hundtjänst som bedrevs i Tyrislöt.

Men vad tycker kungen om dagens moderna hemvärn och dess förmåga, mycket har ju förändrats på bara några år?

– Jag följer med stort intresse den omvälvande utveckling som just nu sker inom hemvärvnet. Sveriges hemvärns-soldater gör en fantastisk frivillig insats varje år till gagn för Sveriges försvar, säger kungen.

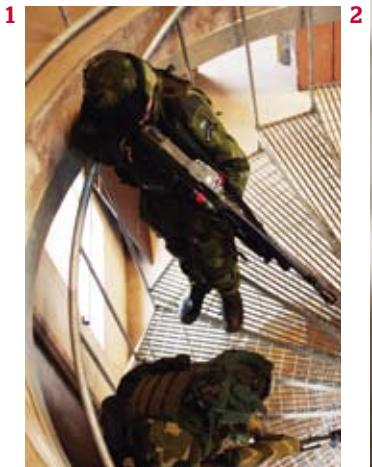
3:e insatskompaniet över strid i bebyggelse i Skövde. Hagen är en av landets bästa MOUT-anläggningar. Regnet öser ned när soldaterna börjar framrycka. Ett stridspar understöder från ett fönster på andra våningen i en av kulissbyggnaderna. Plötsligt kommer tre soldater springande över gatan med en bräschladdning, den ska bana väg för resten av plutonen in i ett av husen. Det är en svår uppgift att ta en stad. Här gäller naturligtvis andra taktiska lösningar än i skogen. Kapten Patrick Blomberg från Livgrenadjärgruppen håller en grundlig genomgång efter momentet.

– Vårt mål är att försöka ta oss till översta våningen i den byggnad vi anfaller. Därefter att pressa fienden till ena sidan av huset. Trappan är en viktig psykologisk faktor. Eftersträva att behärska en trappa själv och låt motståndaren ha möjlighet att nyttja en egen. Vi vill ha ut fienden på gatan, där kan vi bekämpa honom lättare, säger Patrick Blomberg.

MEN I MÄNGDEN AV soldater hörs kritiska röster. Några av dem har varit inblandade i skarpa stridssituationer i Afghanistan.

– Så här funkar det inte. Ett förband hade aldrig tagit liknande risker som vi gjorde nyss. I Afghanistan hade vi tagit skydd och väntat på förstärkning, säger en av dem.

Soldaterna ur 3:e insatskompaniet är engagerade. Många av dem har gjort internationell tjänst. Afghanistan, Kosovo, Liberia och Tchad finns med på meritlistan,

1

2

3

hela cirka 25 procent av personalen har varit i tjänst utomlands. Men vad driver soldaterna att engagera sig även på hemmaplan? Alex Klanfar är kompanichefen som lägger ned minst 1500 timmar per år i sin befattning.

– Vi har lyckats skapa en god förbandsanda, de flesta soldater tycker att det är en vettig verksamhet som vi genomför. När det kommer till rekrytering så har vi kört mycket på ”mun mot munmetoden”. Dessutom brukar vi exponera oss för allmänheten under övningarna och kör med terrängbilarna genom Norrköping. Jag tror att den lilla detaljen bidragit till att vi vuxit från pluton till kompani, säger Alex Klanfar.

DET FINNS EN positiv trend i rekryteringen av soldater i Östergötland. Dock finns ett tydligt behov av avtalspersonal. Stora förändringar är att vänta när fyra bataljoner ska bli två i Östergötland.

Stabschefen Mats Fridolfsson har tagit plats framför whiteboardtavlorna i stabshuset på Kvarn. Signalisten Robert Johansson bryter tystnaden med att svara på ett radioanrop. De sektionsansvariga bänkar sig runt bordet. Fridolfsson går igenom läget. Hemvärvnet understöder Nordic Battle Groups utskeppning till en krishärd i Afrika. Protesterna låter inte vänta på sig.

– En extrem grupp har försökt att storma Riksdagshuset i Stockholm. I Norrköping har polisen gripit några personer med pistol. Det förvärrade läget göra att vi härmde är förstärkta med vakt-troppen på Kvarn.

Nu är det upp till bataljonen att bevara lugnet. ●

1. Trappan har strategisk betydelse.

2. Strid i ort-anläggningen Hagen i Skövde är en bra plats att öva på, här finns goda möjligheter för vidareutveckling.

3. Farlig terräng med många skrymslen och vrår där fienden kan gömma sig.

Dags för chefen att koppla hunden

Våra plutoner har en unik resurs - **hundekipagen**. Med hjälp av hunden kan man ligga **ett steg före fienden**, och ta reda på vad som redan hänt på objektet. För att använda hunden på rätt sätt krävs både **kunskap** och **utbildning**.

Text & foto: **Richard Kjaergaard**

Rikshemvärnschefen har tillsatt en arbetsgrupp för att öka kunskapen om hundtjänsten bland utbildningsgruppernas personal och hos chefer i bataljonerna. Hans Ekstrand är yrkesofficeren som brinner för att patrullhunden ska bli en rätt använd resurs inom hemvänet.

– En förutsättning för att vi ska kunna nyttja hunden i förbanden, är att all personal delar Försvarsmaktens samsyn och förvärvar baskunskaper i ämnet. På vissa håll fungerar detta bra. Men på andra håll är det sämre. En anledning kan vara att man inte vill ta tag i ämnen som man har dåliga kunskaper i. Hundens grundegenskaper måste bli allmänt kända, säger Hans Ekstrand.

HANS EKSTRAND MENAR ATT man lätt kan lyfta kunskapsnivån om patrullhunden inom ett hemvärnsförband. Genom att ge gruppcheferna en fyra timmar lång

förstegsutbildning under KFO:n så kan mycket uppnås. Samtidigt tycker han att det är viktigt att hunden deltar i övningar med soldaterna den ska verka med.

Det finns även ett behov av ökad samverkan med Svenska Brukshundsklubben, SBK.

– Jag tycker att det samarbetet kan utvecklas. En bra plats för det är Hundtjänstskolan som SBK anordnar varje år på Marma. Där utbildas hundförare, hundtjänstbefäl och hundtjänstinstruktörer.

– Men för att göra hundkunskapen till ”allmängods” så tycker jag också att utbildningsofficerare och förbandschefer bör genomföra den kurs som Arbetsgrupp Hund arrangerar.

Arbetsgruppen åker just nu runt i landet och har kurser på de olika utbildningsgrupperna och har dessutom tagit fram en rad utbildningskort för hundtjänsten. ●

Hans Ekstrand arbetar bland annat med att stöda Livgardets utbildningsgrupper i hundtjänsten samt sitter med i Arbetsgrupp Hund.

Det krävs av en patrullhund i hemvänet

- Ska kunna markera vittring från en människa.
- Identifiera föremål som är berört av en människa.
- Höra och markera ljud från en människa.
- Kunna markera ett spår och följa det.
- Lösa ovanstående uppgifter genom fast och rörlig bevakning, i alla typer av terräng. Även i urban miljö.

Hemvärvs-veteranen Tara.

Hundens egenskaper

- Hunden ser bra på långt håll. Den uppfattar små rörelser väldigt bra eftersom den i grunden är ett jagande djur.
- Hunden uppfattar stillastående objekt sämre.
- Ser avsevärt bättre än människan i mörker.
- Dubbelt så bra hörsel som en människa.
- Luktsinnet är uppskattningsvis en miljon gånger bättre än människans.

FAKTA:

Miljöträning

För att vi ska kunna nyttja vår sensor hunden, så förutsätter det att den tränas i rätt miljö och med de människor den ska tjänstgöra med.

Hunden ska få positiva referenser när husse eller matte tar på sig uniformen. Den ska tänka att "Nu blir det roligt!" Det blir det omvänta om hundekipaget inte får öva på rätt sätt. Då kommer hunden förknippa uniformen med "Nu händer det ingenting".

Hunden måste få vara med i alla typer av situationer för att bli duktig.

På rätt plats

För att använda hunden optimalt så bör förbandschefer tänka till på hur den placeras. Vid en gruppering bör den därför ha en framskjuten position, samla "historik" om platsen och använda den i patrulleringen av ett område där man eventuellt kan vänta sig att en insats från en motståndare.

Certifiering och avel

Försvarsmakten letar efter hundar som svarar på kamp och lek. Utbildningen börjar när hunden är 15 till 16 månader gammal, tidigast kan

individen bli certifierad när den fyllt 18 månader. Men allt beror på hur mogen hunden är.

De flesta utbildningar tar tre till nio månader. Innan hunden kan certifieras så måste även hundföraren genomgå en för avtalspersonal grundläggande militär utbildning, om denne inte tidigare genomfört värnplicht.

Just nu initieras en ökad leverans av hundar ur Försvarsmaktens avelsprogram till hemvänet genom Svenska brukshundsklubben. Mottagare av hundar måste teckna avtal med Hemvänet. Efter tecknatet har hundföraren ett år på sig att dressera hunden till certifierad patrullhund.

Bättre tillsammans

En grupp är mer än bara en samling individer

Text Jöran Lindeberg

Ett väldigt maskineri. Och helst ett jäkligt snabbt sådant. Det har varit idelet för de militära enheternas funktion sedan den moderna krigföringens gryning. Men människor är komplicerade komponenter. Därför har krigsmakter världen över tagit hjälp av psykologer och forskare för att på bästa sätt sammanfoga ett antal individer till något större. En åtamans hemvärnsgrupp till exempel.

Tyvärr finns det ingen standardlösning.

– Gruppens uppgift är helt avgörande för grupsammansättningen, säger Camilla Kylin, forskare på institutionen för ledarskap och management på Försvarshögskolan i Karlstad.

Generellt, och föga överraskande, kan sägas att ju smartare soldater, desto bättre. Men även om intelligens är nödvändigt på många positioner inom det militära, kan det också medföra problem. En undersökning av bombflygsbesättningars prestation

visade att de tenderade att gradvis frångå de etablerade, men ack så enformiga rutinerna för kommunikation. Resultatet blev fler misstag. De var intellektuellt understimulerade – och ett stridsflygplan är inte rätta stället för den sortens improvisation. Lösningen på problemet var att öka rotationen mellan olika team, därmed hann aldrig problemet växa till sig.

OFTA, MEN INTE ALLTID, presterar grupper bättre om medlemmarna har olika bakgrunder och erfarenheter i bagaget.

– Det jag kan säga är att mångfald brukar vara positivt om gruppens uppgift har kreativa inslag, det vill säga profiterar av en större mängd information och erfarenhet, säger Camilla Kylin.

År uppgiften av enklare karaktär kan det däremot vara en fördel med likriktning. Stora olikheter kan skapa konflikter; gruppens medlemmar måste känna att de delar en gemensam värdegrund.

Aven en blandning av social bakgrund – klass – har i en undersökning visat sig vara bra för moralen. Här har hemvärvet en fördel, den unika blandning av både försvarsgren och folkrörelse har bidragit till en organisation där direktören möter svarvaren.

Ytterligare en kartläggning indikerar att män och kvinnor med tämligen androgyna könsroller, det vill säga inte överdrivet macho eller feminina, ofta bidrar till god stämning.

Det står också klart att för många

99 MÅNGFALD
BRUKAR VARA
POSITIVT OM
GRUPPENS UPPGIFTER
HAR KREATIVA INSAG

Camilla Kylin

individer med låg samvetsgrannhet – slarvpellar – i en grupp är förödande. De missköter sina egna uppgifter vilket påverkar gruppens prestation negativt. Gruppen som helhet underpresterar dock inte inledningsvis. Orsaken är att kamraterna ofta reagerar enligt vad psykologerna kallar för rätviseprincipen. Den innebär att de flesta män bär med sig en idé om att alla i en grupp ska bidra ungefär lika mycket. Om någon visar sig vara mindre duglig, men gör sitt bästa, blir vanligtvis reaktionen att hjälpa upp den personen till de andras nivå. Men om någon underpresterar på grund av lättja, blir konsekvensen i stället att de andra också tappar moralen och sänker sig. En studie med fyramanna stridsvagnsbesättningar visar att en mindre samvetsgrann medlems brister delvis kan täckas upp av de andra, medan två är tillräckligt för att stjälpa hela gruppen.

– Till en början försöker de andra göras deras jobb, men efter ett tag ger de upp, de orkar helt enkelt inte kompensera för deras brister i engagemang, säger Björn Gustavsson, en av försöksledarna, också han på institutionen för ledarskap och management.

Som sagt beror den ideala kombinationen av personlighetsdrag i en grupp på uppgiften. I ett experiment studerade man hur grupper av olika personlighetstyper deltog i en form av skattjakt. Några grupper var enbart komponerade av personer som klassats som mycket tävlingsinriktade och ambitiösa, den sortens män som lätt blir aggressiva vid motgång. Andra bestod dels av dessa tävlingsinriktade typer, dels av folk som klassats som deras motsats: mindre bekymrade över tidspress, avspända och vänliga. Det visade sig att grupper med enbart tävlingsinriktade personer löste uppgifterna snabbast, men att de kombinerade grupperna presterade bättre lösningar, om än längsammare.

VAD KAN MAN då dra för slutsatser av detta? Jo, i en klassisk stridssituation, där soldater måste fatta beslut under extrem stress och då bråkdelen av en sekund kan betyda skillnaden mellan liv och död, är de tävlingsinriktade personlighetstyperna i sitt esse. Men för många andra typer av uppdrag, så pass komplexa att högre befäl snarare än att fråga om uppgiften löstes, ja eller nej, vill veta hur den löstes, då bör de tävlingsinriktade balanseras med mer eftertänksamma män. Och utvecklingen i hela försvaret går mot ständigt mer komplicerade hot och uppgifter. ●

FOTO THERÈSE ÅKERSTEDT

För att gruppen ska fungera krävs att medlemmarna hjälper varandra.

Soldaterna föredrar åldersspridning

Att sätta ihop en bra grupp handlar inte bara om personlighetstyper, utan även om erfarenheter och bakgrund. Mot bakgrund av de allt mer diffusa hot som försvaret har att handskas med har Försvarshögskolan tittat närmare på gruppens anpassningsförmåga inför nya situationer. I en studie från 2009 tillfrågades soldater från Afghanistanstyrkan vilka kompetenser och egenskaper de ansåg viktiga i en grupp.

Det högst värderade var att ha en grupp med olika åldrar, detta kom strax före tidigare utlandserfarenhet och civilrespektive yrkesmässig kunskap. Lägst värderade soldaterna en blandning av folk från olika klassbakgrund (något som tidigare forskning visat är bra för moralen, se

Camilla Kylin.

texten intill). Näst lägst värderat var att arbeta med både män och kvinnor.

– Skillnaderna i värdering mellan de olika parametrarna är små, och Camilla Kylin, som genomförde studien, påpekar att man inte bör dra för stora växlar på resultaten.

Det är spännande att se att ålder värderades högst. Det är policy inom Försvaret sedan länge att man ska ha med lite olika åldrar i gruppen, det anses ge trygghet, säger hon.

Att representanter av båda könen i grupperna inte värderas högre tror hon kan ha en praktisk förklaring: ovana. Kvinnor är fortfarande i rejäl minoritet inom försvaret. Själv tror hon att blandning är bra.

Till exempel när det gäller fredsfrämjande tycks kvinnor ha en mer avväpnande funktion gentemot omgivningen, säger Camilla Kylin. ●

FAKTA:

Vilken personlighetstyp är du?

En vanlig utgångspunkt för psykologiska experiment är en indelning av personlighetsdrag enligt vad som kommit att kallas "the big five": (de stora fem): emotionell stabilitet, utåtriktning, öppenhet, vänlighet och målmedvetenhet.

- **Emotionell stabilitet.** Du känner dig sällan stressad eller nedstämd. Motsatsen är lättiriterad och orolig.
- **Utåtriktning.** Du tar gärna kontakt med nya män och gillar att stå i centrum. Mot

satsen är tystlåten och undvikar uppmärksamhet.

- **Öppenhet.** Du är kreativ och tänker ofta i nya banor. Motsatsen är jordnära och konkret.
- **Vänlighet.** Du tror gott om män och söker kompromisser på konflikter. Motsatsen bryr sig inte så mycket om vad andra känner och tycker.
- **Målmedvetenhet.** Du sköter systematiskt ditt jobb till punkt och pricka. Motsatsen tar lätt på uppgifter och tappar ofta bort saker.

KULTUR / RECENSION

"Green Zone" håller inte hela vägen

När Irak år 2003 invaderades av USA-ledda styrkor var den officiella orsaken att Saddam Husseins regim förfogade över så kallade massförstörelsevapen. Snart stod det emellertid pinsamt klart att vapnen aldrig existerat. De taffliga "bevis" som USA presenterat inför FN:s säkerhetsråd fick dessutom många att undra om de amerikanska och brittiska regeringarna medvetet lugnit för att kunna starta krig.

Regissören Paul Greengrass tar sig an detta i den militära/politiska thrillern "Green Zone", som är aktuell på dvd. Matt Damon spelar Roy Miller som leder en amerikansk enhet på jakt efter massförstörelsevapen. Miller märker snart att underrättelseinformationen om vapnen är uppenbart fabricerad och spårar informationen till CIA. Damons karaktär bygger på specialistofficeren Richard Gonzales, som hade vissa liknande upplevelser under invasionen.

"GREEN ZONE" ÄR en välgjord film med högt tempo, en hel del realism och förvånnsvärt få stereotypa karaktärer. Temat med fabricerade bevis för att starta krig är tacksamt och känns i ärlighetens namn inte särskilt långsökt. En parallell kan

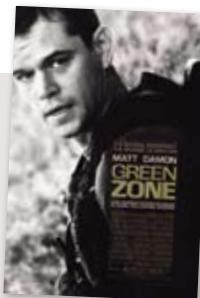
Under
uppdrag
i Irak.

dras till incidenterna i Tonkinbukten som startade Vietnamkriget. Tyvärr håller inte filmen hela vägen, utan den utvecklas till en ganska ordinär, och lite överdriven, thriller.

Joachim Brink

FAKTA:

Titel: Green Zone
Regi: Paul Greengrass
Land och år: USA/Storbritannien/Spanien/Frankrike 2010

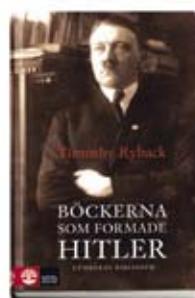
Årets bästa pressbilder

Krig och elände, prostitution i Syrien, toppmöten, Ullared, demonstrationer, rockabillyband, burleskgrupper, rån, gåsjakt, brotting ... och så vidare. Spridningen är stor när Pressfotografernas Klubb utser årets bästa pressbilder, som dessutom publiceras i en bok som nog faller de flesta i smaken. JB

FAKTA:

Titel: Årets Bild 2010
Utgivare: Årets Bild Sverige AB

Hitlers bibliotek

Vilka böcker läste Hitler egentligen? Och vilka påverkade honom mest? Amerikanske författaren Timothy W Ryback har gjort en djupdykning bland böckerna i diktatorns bibliotek. Resultatet är en nydanande skildring

av Hitlers liv, sett ur en tidigare utforskad vinkel. JB

FAKTA:

Titel: Böckerna som formade Hitler
Författare: Timothy W Ryback
Förlag: Natur och kultur

Hemvärnsman i skarpt läge

Skarpa lägen behöver inte vara strid även om militär utbildning ytterst går ut på **förmåga till väpnad strid**. Hemvärnets spontana uppkomst under **andra världskriget** bottnade i det säkerhets-politiska läget, den **hotbild** som svävade över Sverige.

Nte så få hemvärnsmän längs våra gränser engagerade sig spontant för insatser i allt från flyktinghjälp till hemligt stöd till utländska motståndsrörelser. Vid den oroliga gränsen mot Norge under krigsåren, 1939–1945, blev det en naturlig del av försvarsengagemanget att också ställa upp för mäniskor i nöd och för väpnat motstånd.

I Dals-Ed, gränssocken i Dalsland, gick man hart när man ur huse. På poliskontoret uppsattes en skyttel med text på svenska, engelska, tyska och ryska om att man här tog emot flyktingar. Varför på ryska? Då och då kom ryska krigsfångar

som hade flytt från tvångsarbetet under den tyska ockupationsmakten i Norge.

Den svenska gränspolisen Arnold Molinder, hemvärnsman i Dals-Ed, hörde till dem som från början var mycket engagerad, också i hemlig verksamhet. Han var lokalombud för Försvarsstabens underrättelsetjänst (C-byrån) under täcknamnet M. 74. I familjens hus på Rödkullehögen, Rävmarken, kunde de norska kurirerna rasta och avvakta lämpliga tidpunkter för gränsövergång.

GENOM ETT INTENSIVT kontaktnät över gränsen (alla kände alla och var i många fall släkt) visste man var och när tysk trupp var i verksamhet. En av riskerna var att en del personer på norska sidan var medlemmar i det nazistiska partiet Nasjonal Samling. Dessa drog sig inte för att rapportera till de tyska myndigheterna.

Förbindelselinjerna över gränsen, för kurirer och gods (till exempel vapen till den norska motståndsrörelsen), upprättahölls av sådana som Molinder. Till det paradoxala hör att den krigsmaktskontrakterade hemvärnsmannen Molinder också måste hålla linjen hemlig för den svenska

krigsmakten, som genom sina beredskapsförband var grupperade längs gränsen.

RÄVMARKEN I VÄSTRA DALSLAND blev efter hand ett viktigt centrum för möten mellan motståndsrörelsen, den legala norska regeringen i London (via den legala norska legationen i Stockholm) och den svenska underrättelsetjänsten.

Lars Brink,
Fil lic, militärhistoriker

FAKTA:

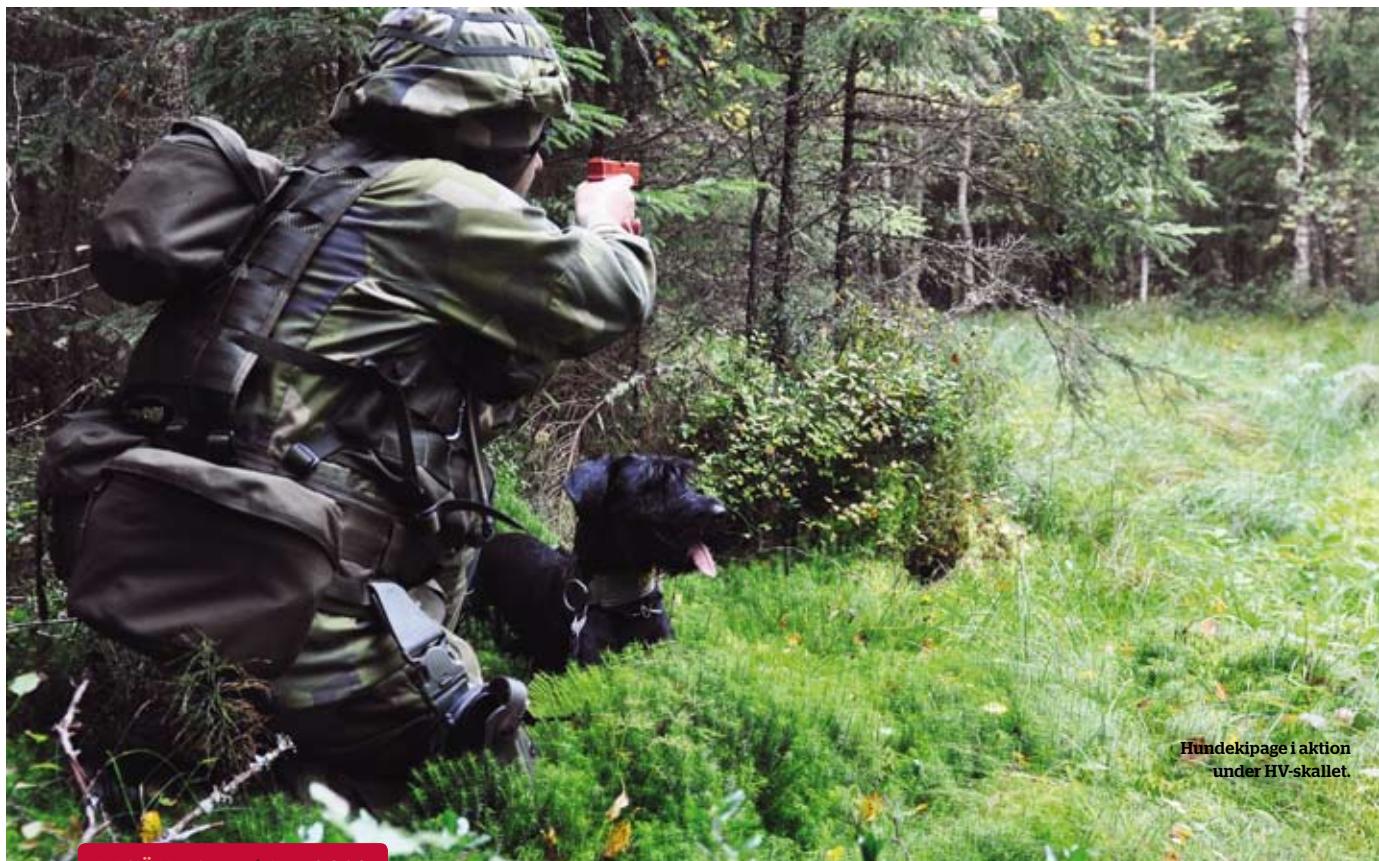
Vid gränsen.
I Dals-Ed
hjälpte man
flyktingar från
Norge.

Bild från inspelningen av filmen "Gränsen", som utspelar sig under Andra världskriget.

Hemvärnsmannen och gränspolisen Arnold Molinder, här i överdragsuniform m/41. Familjen Molinder tog 1944 emot ett finskt krigsbarn, Pirjo, som senare adopterades.

Hundekipage i aktion
under HV-skallet.

INSÄNDARE / #5-2010

Åka 60 mil för att träna hunden?

Vi har precis kommit hem från rikshemvärnschefens utbildningskontroll för hundekipage, Hv-skallet. Det är en mycket väl arrangerad utbildningskontroll där hemvärnsomgångar förstärkta med hundekipage får lov att testa på och mäta sig i diverse moment.

Detta var andra året i följd som min omgång deltog på denna utbildningskontroll, dels för att se om vi lyckats förbättra oss gentemot förra året. Dessutom är det nästan det enda tillfället i år som vår hundförare har haft möjlighet till att aktivera och träna med sin hund.

REDAN FÖRRA ÅRET insåg vi att det finns enorma problem med hundtjänsten inom vår utbildningsgrupp här nere i Skåne. Vi försökte påverka våra närmsta chefer för att det skulle kunna bli lite ändring.

Förra året låg vi långt efter utbildningsmässigt i jämförelse med de andra utbildningsgrupperna. De hade kommit mycket längre fram i sin utbildningsplan, eller rättare sagt så hade de en plan.

Detta är något som verkar saknas hos

Skånska gruppen. Inför årets upplaga av Hv-skallet hoppades vi på att något skulle ha skett, en ändring till det positiva. Tyvärr blev vi väldigt besvikna. När vi kom upp till Villingsberg i år så insåg vi att skillnaden mellan utbildningsgrupperna hade blivit större. Mycket större!

Som representanter för Skånska gruppen är det pinsamt att berätta hur lite stöd vi har fått, hur lite tid som läggs ner på hundtjänsten överlag.

Rikshemvärnschefens målsättning är att Hv-skallet ska vara en kontroll som ska anordnas av de olika utbildningsgrupperna. Detta kommer aldrig att vara möjligt att genomföra i Skåne. Vi har ju inte ens hundtjänsteinstructörer

till att utbilda våra egna hundförare.

Samtliga kontrollanter under Hv-skallet är instruktörer, kompanichefer, platonchefer och andra befäl inom Örebro/Värmlandsgruppen. De är personer som kan hund, vill använda hund och inte är rädda för att prova hund. Tyvärr

fattas det här nere i Skåne, här finns några få individer som brinner för hund men som inte har resurserna att genomföra tillräcklig utbildning.

! Vad tycker du? Skriv din egen insändare:
www.tidningenhemvarnet.se

MÅNGA BEFÄL PÅ Örebro/Värmlandsgruppen kunde knappt förstå

hur illa ställt det är med vår hundutbildning i Skåne, några erbjöd sig till och med att komma ner och hjälpa oss med utbildningen. Sedan fanns det befäl som bjöd upp oss att komma och träna med dem.

Ar det tänkt att vi ska behöva åka 60 mil för att få träna med hund? Vilka ambitioner och framtidsvisioner har Skånska gruppen för hundtjänsten? Hur kommer der sig att hundtjänsten är så lågt prioriterad?

Fredrik Hellborg

99 HUR KOMMER DET SIG ATT HUNDTJÄNSTEN ÄR SÅ LÅGT PRIORITERAD?

Nystart för webbtidningen!

Äntligen är vår nya webbtidning klar. Vi håller fortfarande på att fylla på med artiklar och bilder, så räkna med att den bara blir bättre och bättre. Här får du en kortare redogörelse för hur den fungerar.

Vad tycker
du? Kolla på:
[www.tidningen
hemvarnet.se](http://www.tidningenhemvarnet.se)

→ **NYHETER:** Här hittar du kortare och mer aktuella nyheter än de i papperstidningen. Vi kommer även att direktrapportera från större händelser. Är du intresserad av att bidra så hör av dig, vi söker både kortare och längre texter från hela landet, gärna med en bra bild.

→ **BILDSPEL:** De bästa bilderna som inte används i några av våra reportage i papperstidningen lägger vi in i bildspel. Vi kommer även att lägga in äldre bildreportage efter hand.

→ **DEBATT:** Gör din röst hörd! Vill du debattera om något aktuellt ämne eller om du vill veta vad andra hemvärnssoldater tycker i en viss fråga så är det bara att mejla in ditt bidrag till chefredaktören, red@tidningenhemvarnet.se! Med kommentarsfunktionen kan du snabbt få svar eller själv ge din åsikt utan att skriva ett eget debattinlägg.

→ **KULTUR:** Här kan du läsa kulturkrönikor samt recensioner av böcker och filmer.

→ **TIDNINGEN:** Vill du kontakta oss eller veta något annat om tidningen så finns den informationen här. Här finns även länken "arkivet" som gör att du kan läsa artiklar på vår gamla webbplats och ladda ner gamla nummer av tidningen.

→ **NYA LÄSARE?** Givetvis ska intresserade få hjälp att ansöka, här ska vi även fylla på med mer information om hemvärvnet efterhand.

→ **BOKANNONS:** Vill du passa på att köpa något av de sista exemplaren av jubileumsboken

Hemvärvnet 70 år, så är det här du ska klicka. Missa inte informationen i annoncen på baksidan av detta nummer av papperstidningen!

→ **LÄNKAR:** Håll dig uppdaterad om Försvarsmakten genom att följa vad som skrivs på forsvarsmakten.se

→ **SVERIGE RUNT:** Undrar du hur hemvärvnet skildras i media? Här hittar du länkar till lokala artiklar samt radio- och tv-inslag. Vi uppdaterar länkarna varje vecka och du får gärna tipsa oss.

Korsord #5-2010

TITEL FIN SOM SNUS	ÄR GBG- GUBBAR?	VAND- RANDE TRÅD	SKYDDAD PLATS RAPACE	↙	HEMVÄRN- NETS AR EJ OVIKTIG	ÄMNE I MÄNGEN MATDOSA
HAR EJ BOFORS PÅ VAPEN- LEVERANS	→					↙
→						
KÄRN- VAPEN- PROVENS MURUROA						HAR VÄL HEM- VÄRS- SOLDAT
BERTTI LUES	GJORDE KANSKE HEMVÄRS- MAN UTE	MILITÄR- OMRÅDE LÄSDELAR I VAPEN				
ENGELSKT SKEPP SLASKA					HJÄLPARE TAPPAR SALLAN SUGEN	↙
↓	BÄR HEMVÄRS- SOLDATER	PRECI- SERAR STRID	NÖD- LÖSNING GR I FÖR- SVARET	UMEÅLAG "... ÄR JAG DIN" (LEDIN)		
(			)			?
VILL MAN EJ EN ORM VID SIN BARM				LÄGGA KNÖLAR I BREV- SLUT	↙	VAR V-2 EN TYP AV
LADE NER VAPNET				GÖR TYP AV KVARN SES MED TID		→
BÖR HEM- VÄRS- SOLDAT VARA I	↙	ÄR VÄL VAPEN FÖR HUND RUSAR		LÄGGS PATIENT I	VAR SEM PÅ, ÄR GEM PÅ	KALLAS KALLA
HAR DET HETT VID STRIDS- ÖVNING				ÄR VÄL FÖRSVARS- VILJAN RÄCKA		
PEPITA- MÖNST- RADE					DET SKRÄMS AV STRID I SKOGEN	↙
POLIS I FÖR- SVARET		ÄR FRÅGA OM HEM- VÄRNETS NAMN?				

VARNING MINOR!

Att gå på en mina är ett vanligt uttryck, men det bästa är förstås att undvika dem. Vad är beteckningen på de här svenska minorna?

1. Minkroppen består av glasfiber och den är tryckutlöst. Används mot fordon. Mintändaren är av metall, vilket är krav enligt internationella konventioner.

2. Den här minan har en riktad splitterverkan och innehåller 1200 kuler. Minan är främst avsedd för att bekämpa fordon, helikoptrar och flygplan på marken. Minan monteras på ett stativ på marken eller i ett träd och används bland annat av våra jägarförband.

3. Sprängladningen består av gjuten hexitol, och primärladdningen av pressad hexogen. Den här minan är sidverkande och har en riktad sprängverkan. Den används mot fordon.

4. Den här minan är ofarlig i sig själv, men är ett effektivt medel att varsko förbandet vid bevakningen av ett objekt eller en förläggning.

Svaren finns på webbplatsen www.tidningenhemvarnet.se.

Facit till korsordet hittar du på www.tidningenhemvarnet.se!

91:an

Prenumerera på 91:an,
Sveriges mest blågule soldat! Besök oss på kundservice.egmont.se

Ekonomi-assistent sökes!

Rikshemvärnsrådet och Tidningen Hemvärvnet söker en ekonomi- och administrativ assistent. Rikshemvärnsrådet är hemvärvnets förtroendevalda mediflytandeorgan och är ägare till Tidningen Hemvärvnet.

I UPPGIFTERNA INGÅR:

- Löneadministration
- Kundreskontra
- Leverantörsreskontra
- Kontering
- Betalningar
- Päminnelsehantering
- Sammanställningar av faktureringsunderlag
- Fakturering
- Avstämningar
- Bokföring i system

Du kommer dessutom att sköta administration åt Tidningen Hemvärvnet och arbetsleds av chefredaktören. Där ingår bland annat adressregisterhantering, kontakt med läsare/prenumeranter och allmänna administrativa kontorsgöromål som posthantering etc. Vi vill att du är noggrann, ansvarsfull och självgående.

Tjänsten är en tillsvidareanställning på halvtid.

Krav: Några års erfarenhet av bokföring och minst gymnasieexamen med ekonomisk inriktning eller likvärdiga kunskaper. Dessutom krävs goda kunskaper i Excel samt Office-paketet. Före anställning kommer säkerhetsprovning att genomföras. Svenskt medborgarskap krävs.

Vi vill ha din ansökan med personligt brev, CV och referenser samt löneanspråk före den 6 december. Vi tar bara emot ansökningar i pappersform till adressen **Rikshemvärnsrådet/Tidningen Hemvärvnet, 107 85 Stockholm**. Märk brevet med "arbetsansökan".

Mer information om oss finns på www.radet.hemvarnet.se eller www.tidningenhemvarnet.se. Vid frågor kontakta 1:e vice ordförande Thomas Widlund på 0704-808153, alt thomas.widlund@telia.com.

Tidningen
Hemvärvnet

HÖGVAKTS MEDALJ

1-20 DYGN, BRONS
21-50 DYGN, SILVER
51-100 DYGN, GULD
>101 DYGN, GULD M
LAGERKRANS

Musiksoldat och fanfö
räknar antal pågångar

Medalj och släpsspänne
425 kr
Miniatyr
250 kr

Beställ på
www.ancile.se

**ÄNTLIGEN!
BILJETTSLÄPP
28 NOVEMBER
- BRA JULKLAPPSTIPS!**

En militärmusikalisk
upplevelse i världsklass!

Den 28 november går startskottet för Ystad International Military Tattoo. Då släpps biljetterna till denna militärmusikaliska upplevelse som arrangeras för sjunde gången.

14 musikkårer från skilda delar av världen är inbjudna till detta tattoo som rankas som ett av de främsta i världen.

Ett riktigt tattoo bjuter på musik av många olika slag och uppvisningar med blandande precision i en historisk miljö.

Som Ystad International Military Tattoo 2011.

Ystad
International Military
TATTOO
2011

Köp biljetter här:
Tattoo-expeditionen, Regementsområdet, Ystad.
Tfn 0411-650 14, info@ystadtattoo.se
Julius Biljettservice Tfn 0775-70 04 00.
Ystad Turistbyrå Tfn 0411-57 76 81.
För mer info: www.ystadtattoo.se

Avsändare: Tidningen Hemväret, 107 85 Stockholm **Fel adress?** Om din tidning kommer till fel adress, uteblir eller skickas till dig, trots att du lämnat hemväret, ska du i första hand vända dig till din utbildningsgrupp för rättelse, inte till tidningens redaktion. Detta gäller ALL krigsplacerad personal, både hemvärnsmän och avtalspersonal. Glöm inte att anmäla flytt till Skatteverkets folkbokföring.

Hemväret 70 år Passa på att köpa jubileumsboken!

**Boken som är på 264 sidor är rikt illustrerad och ger en underhållande
och lättläst bild av både dagens Hemvärn och dess historia.**

Vi har ett hundratal böcker kvar utan CD som ni får köpa för ett rabatterat pris
på 200 kronor, plus 50 kronor i porto, vid leverans inom Sverige

I boken finns: ✓ Historia ✓ Fakta ✓ Tidsaxel ✓ Framtid ✓ Underrättelsekompanier ✓ Marina hemväret/SVK RF
✓ Hemvärens stridsskola ✓ Stöd till samhället ✓ Tidningen Hemväret ✓ Hemvärnsrörelsen och medinflytandet
✓ Ungdomar ✓ Veteraner ✓ Musikkårerna ✓ Försvarsutbildarna ✓ Svenska lottakåren ✓ Bilkåren ✓ FRO
✓ FMCK ✓ FFK ✓ SRK ✓ SBK ✓ Kåseri

**Boken köper du på Hemvärens Stridsskola i Vellinge strax söder om Stockholm.
Kontrollera på www.hvss.hemvarnet.se att museet är öppet innan du åker!**

Du kan även beställa en bok via museets föreståndare L-G Sederlin, larsg.sederlin@comhem.se,
då tillkommer porto på 50 kronor. Vi skickar sedan ut en faktura när boken levereras till dig.

Vid frågor kontakta Therese Åkerstedt på **08-788 97 38**
eller red@tidninghemvarnet.se